

Gemeenteraad

Zitting van 1 september 2020
Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

2020_RAAD_00039 - Instellen Vitaliteitsfonds - besluitvormen

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

Met de inzet van een Vitaliteitsfonds willen we maatschappelijke organisaties, die als gevolg van de COVID-19 crisis in de problemen komen, ondersteuning bieden. Op de Politieke markt van 24 juni jl. hebben we hierover, bij de behandeling van het 'Hernieuwd Perspectief', met u gesproken. Tijdens deze markt werd duidelijk dat u de inzet van een Vitaliteitsfonds steunt. Volgend hierop heeft u ons tijdens de raadsvergadering van 30 juni jl. opgeroepen om op korte termijn kaders te stellen voor een Vitaliteitsfonds en tot die tijd te handelen in de geest van het Vitaliteitsfonds. Deze oproep maakte onderdeel uit van de unaniem aangenomen motie 'Vervroegde inzet Vitaliteitsfonds'. De kaders zijn inmiddels door ons, in de vorm van subsidieregeling als 'Nadere regels subsidie Vitaliteitsfonds Steenwijkerland (COVID-19 crisis)', vastgesteld. Met dit advies vragen wij u om een bedrag van € 500.000 voor het Vitaliteitsfonds beschikbaar te stellen, zodat ook daadwerkelijk subsidies verleend kunnen worden.

Beschrijving

Inleiding

Tijdens de Politieke markt op 24 juni jl. hebben wij met uw raad gesproken over het Hernieuwd Perspectief. Dit perspectief is opgesteld omdat de gezamenlijke droom uit het coalitieakkoord 2018-2022 'door verbinding naar resultaat', als gevolg van corona, in een heel ander daglicht is komen te staan. De resterende bestuursperiode kent hierdoor andere uitdagingen dan twee jaar geleden werd gedacht. 'De inwoner op 1' blijft wel nadrukkelijk het uitgangspunt. Om dit te borgen zijn in het Hernieuwd Perspectief ambities uit het coalitieakkoord heroverwogen, waarbij drie kernthema's zijn benoemd, namelijk:

1. In stand houden vitale lokale samenleving;
2. Wie het nodig heeft ontvangt (basis) zorg;
3. Herstel economie en werkgelegenheid.

Onderdeel van de uitwerking van het kernthema 'in stand houden vitale lokale samenleving' is de inrichting van een Vitaliteitsfonds. Tijdens de Politieke markt werd duidelijk dat uw raad de inzet van een Vitaliteitsfonds steunt. Met de unaniem aangenomen motie 'vervroegde inzet Vitaliteitsfonds' heeft uw raad ons tijdens de raadsvergadering van 30 juni jl. opgeroepen om op korte termijn kaders te stellen voor een Vitaliteitsfonds en tot die tijd te handelen in de geest van het Vitaliteitsfonds. De kaders voor het Vitaliteitsfonds zijn inmiddels opgesteld. Met dit voorstel vragen wij uw raad een budget beschikbaar te stellen voor het Vitaliteitsfonds.

Voorstel

Voorgesteld wordt om een bedrag ter hoogte van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het Vitaliteitsfonds en dit bedrag ten laste van de 'Algemene reserve – vast buffer' te brengen.

Argumenten

Uitgangspunten Vitaliteitsfonds sluiten aan bij speerpunt Hernieuwd Perspectief

Voor het Vitaliteitsfonds geldt een aantal uitgangspunten op basis waarvan een regeling wordt opgesteld. Door op deze manier invulling te geven aan het Vitaliteitsfonds wordt een bijdrage geleverd aan het in stand houden van de vitale lokale samenleving, één van de drie speerpunten uit het Hernieuwd Perspectief.

Deze uitgangspunten zijn de volgende:

- Maatschappelijke organisaties kunnen voor ondersteuning uit het Vitaliteitsfonds in aanmerking komen wanneer zij als gevolg van de Covid-19 crisis nadeel ondervinden en waarbij één van de navolgende situaties zich voordoet:
 - de uitvoering van de activiteiten van de stichting, maatschappelijke partij- of instelling wordt als gevolg van de coronacrisis ernstig bedreigd;
 - het voortbestaan van de stichting, maatschappelijke partij- of instelling wordt als gevolg van de coronacrisis ernstig bedreigd.
- Onder maatschappelijke organisaties wordt verstaan: stichtingen, maatschappelijke partijen en instellingen als multifunctionele centra, (sport)verenigingen, zwembaden, theaters die in de vorm van activiteiten een bijdrage aan de vitale samenleving in Steenwijkerland leveren.
- Het Vitaliteitsfonds biedt slechts ondersteuning daar waar geen overige compensatie (bijvoorbeeld van de rijksoverheid of dekking vanuit eigen reserves) beschikbaar is en organisaties moeten zich in blijven zetten om ook na verstrekking en een bijdrage het bedrag zo laag mogelijk te houden.
- Er geldt geen maximaal bedrag voor een bijdrage uit het Vitaliteitsfonds. Bij het bepalen van de hoogte van de bijdrage wordt rekening gehouden met de eigen verantwoordelijkheid van de vereniging of stichting. Zij dienen aan te tonen welke (eigen) inspanning hij/zij -in redelijkheid- heeft verricht om de financiële gevolgen van de coronacrisis op te vangen en/of te verminderen. Achteraf wordt de subsidie definitief vastgesteld.

Opstellen nadere regels

Voor het verstrekken van een subsidie moet een regeling worden opgesteld. Deze regeling kan in de vorm van een specifieke subsidieverordening worden vastgesteld (bevoegdheid gemeenteraad) of in de vorm van nadere regels (bevoegdheid college) op basis van de Algemene subsidieverordening (ASV) gemeente Steenwijkerland 2018. De ASV is al door de raad vastgesteld en in werking getreden op 1 januari 2018.

Van de twee genoemde mogelijkheden is het stellen van nadere regels op basis van de ASV de meest praktische optie. Zowel de raad als het college hebben beide de wens dat het Vitaliteitsfonds zo spoedig mogelijk ingezet kan worden. Omdat het college wekelijks vergadert en de raad eens per maand, kan het college relatief gezien veel sneller nadere regels vaststellen dan dat de raad een verordening vast kan stellen. Ditzelfde geldt ook bij een eventuele (tussentijdse) wijziging. Op basis hiervan is gekozen voor de optie om nadere regels op te stellen.

Naar aanleiding van uw motie zijn inmiddels de nadere regels voor deze subsidieregeling opgesteld op basis van de bovenstaande uitgangspunten. Deze zijn ter informatie als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Kanttekeningen en risico's

- We hebben op dit moment geen zicht op het aantal aanvragen dat we kunnen verwachten en hoeveel budget wordt aangevraagd. Het aantal aanvragen in relatie tot beschikbaar budget zal scherp gemonitord worden. Eens per kwartaal zal de raad met een informatienota geïnformeerd worden over de voortgang. Op het moment dat we voorzien dat het

subsidieplafond binnen afzienbare tijd in zicht komt, leggen we dit voor aan uw raad met een eventuele vraag om opnieuw budget beschikbaar te stellen.

- Het Vitaliteitsfonds is een nieuw beleidsinstrument, waarbij zowel op lokaal- als landelijk niveau tot nu toe weinig- of geen ervaring mee is opgedaan. Het risico bestaat dat het Vitaliteitsfonds anders uitpakt dan de bedoeling is. Mocht dit het geval zijn, dan bestaat de kans dat er partijen zijn, die buiten de bedoeling van het Vitaliteitsfonds, toch een subsidie ontvangen. De enige mogelijkheid is dan om met die ervaring de Nadere regels van het Vitaliteitsfonds zo snel mogelijk aan te passen. Zoals eerder genoemd betreft dat een bevoegdheid van ons college en kan daardoor relatief snel geregeld worden.
- Het is vooralsnog onduidelijk wat de impact van corona ook op de lange termijn betekent voor de lokale vitale samenleving. Dit zullen we verder in beeld moeten brengen en dan zullen we ook kijken wat dit betekent voor het vervolg van het Vitaliteitsfonds.

Duurzaamheid en social return

Niet van toepassing.

Financiële toelichting

In het Hernieuwd Perspectief hebben wij aangegeven u voor te willen stellen binnen het Vitaliteitsfonds € 500.000 beschikbaar te stellen om de eerder genoemde doelgroep een helpende hand te bieden. Het budgetrecht hiervoor ligt bij uw raad. In een motie heeft uw raad ons opgeroepen de kaders voor de regeling al uit te werken. Naar aanleiding van deze motie en het voorstel in het Hernieuwd Perspectief stellen wij uw raad nu voor een bedrag van € 500.000 beschikbaar te stellen.

Dekking van het bedrag kan plaatsvinden ten laste van de 'Algemene reserve – vaste buffer'. Deze reserve is in het bestuursprogramma 'Financiën en bedrijfsvoering 2018-2021' destijds beschreven als een weerstandsvermogen om onverwachte tegenvallers op te vangen; een ijzeren voorraad voor het opvangen van calamiteiten. Gezien de aanleiding en doelstelling van het Vitaliteitsfonds kan gesteld worden dat er sprake is van een calamiteit, waarmee de dekking van het Vitaliteitsfonds uit de 'Algemene reserve – vaste buffer' gerechtvaardigd is.

De hoogte van de Algemene reserve – vaste buffer betreft op dit moment € 12.225.000.

Participatie en communicatie

Via de communicatiekanalen van de gemeente Steenwijkerland zal actief gecommuniceerd worden naar maatschappelijke organisaties over de aanwezigheid en de bedoeling van het Vitaliteitsfonds.

Corona

Met dit Vitaliteitsfonds kunnen maatschappelijke organisaties die vanwege corona acuut in hun voortbestaan worden bedreigd, ondersteund worden. Op deze manier draagt het fonds bij aan de ambitie om de lokale vitale samenleving in stand te houden.

Uitvoering en planning

Na een positief besluit door uw raad, worden de 'Nadere regels subsidie Vitaliteitsfonds Steenwijkerland (COVID-19 crisis)' zo spoedig mogelijk gepubliceerd. Met deze publicatie treedt het Vitaliteitsfonds ook echt in werking. Dit vindt plaats in de eerste helft van september.

Omdat het Vitaliteitsfonds een noodfonds betreft is de looptijd relatief kort. Deze looptijd is in eerste instantie tot 1 maart 2021. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de COVID-19 crisis en het beschikbare budget wordt in het voorjaar van 2021 de balans opgemaakt. Indien nodig gaat ons college dan (opnieuw) met uw raad in gesprek over het Vitaliteitsfonds. In de periode tot de publicatie van de nadere regels geeft ons college uitvoering aan de motie 'vervroegde inzet Vitaliteitsfonds' door bij aanvragen te handelen in de geest van het Vitaliteitsfonds.

Bij aanvragen wordt gewerkt volgens het 'Werkproces aanvragen bijdrage Vitaliteitsfonds gemeente Steenwijkerland 2020-2021'. Dit werkproces is als bijlage toegevoegd aan dit advies. Het verlenen van een subsidie op basis van nadere regels of een verordening is een bevoegdheid van ons college. Echter in onze gemeentelijke mandaatregeling hebben wij deze bevoegdheid gemandateerd aan de directeur, die deze bevoegdheid vervolgens heeft ondergemandateerd aan onder andere een teamleider. Dit mandaat betekent dus dat een teamleider ook een besluit tot verlenen van een subsidie op basis van de 'Nadere regels subsidie Vitaliteitsfonds Steenwijkerland (COVID-19)' neemt. In overleg met de directeur is in het werkproces afgesproken dat een teamleider besluiten neemt tot € 25.000 en de directeur besluiten van € 25.000 en hoger.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit om een bedrag ter hoogte van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het Vitaliteitsfonds en dit bedrag ten laste van de 'Algemene reserve – vast buffer' te brengen.